

על בנות יענה ועסקאות מיזוג ורכישה וכן, אתם אחראים גם אם לא ידעתם / דורון אפיק, עו"ד¹

אנשים המבצעים פעולות בשם תאגיד מבינים בדרך כלל כי עשויה לקום להם אחריות אישית ונוהרים לעתים בדרכם. עם זאת, לא כולם מבינים כי כנושא משרה בתאגיד קיימת גם אחריות פאסיבית – ללא שבעל התפקיד מבצע פעולה כלשהי. זו אולי גם הסיבה שבעסקאות מיזוג ורכישה רבות, רבות מידי, משתמשים בעורך דין החברה לביצוע העסקה במקום לקחת מומחה בתחום, ומוותרים לעתים על בדיקת נאותות על ידי מומחים בתחום.

חברה היא אישיות משפטית נפרדת ונושא משרה בחברה לא אמור להיות אחראי אישית לפעולות שלו כלפי הצד שכנגד מכיוון שהוא משמש רק פה וידיים של החברה. עם זאת, כשנושא משרה מבצע פעולות באופן ישיר (למשל, מצגי שווא) יהיה נושא המשרה אחראי אישית כלפי הצד השני ומסך התאגיד לא יסייע לו. על אחריות זו של נושאי משרה כשהם נושאים בתפקיד אקטיבי בחברה יודעים רוב נושאי המשרה ונוהגים להיזהר ממנה. עם זאת, במקרים רבים טומנים נושאי המשרה את ראשם בחול ודירקטורים נוהגים לאשר עסקאות של החברה מבלי כלל לבדוק האם העסקה בוצעה על ידי מומחה בתחום והאם בוצעה בדיקת נאותות כראוי.

קיימת רשימה ארוכה של חוקים הקובעים אחריות אישית פאסיבית של נושאי משרה גם אם לא היו מעורבים בתהליך, לרבות חוקים בתחום דיני העבודה, איכות הסביבה, תכנון ובניה והגבלים עסקיים. כך, למשל, חוק ההגבלים העסקיים דורש אישור של הממונה על ההגבלים העסקיים לפעולות מסוימות, אוסר על פעולות אחרות ודורש דיווח במקרים מסוימים. החוק קובע כי אם נעברה עבירה לפי החוק בידי חברה יואשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל או עובד מינהלי בכיר האחראי לאותו תחום, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל אמצעים סבירים להבטחת שמירתו של החוק.

באופן דומה, פנו בעבר למשרדנו דירקטורים בתאגיד שאישרו עסקת רכישת חברה והוגש נגדם מאוחר יותר כתב אישום בגין עבירות תכנון ובניה. מסתבר שבעסק שנרכש היה מבנה שנבנה ללא רישיון והנושא לא נבדק בטרם הרכישה. מרגע שהעסק נקלט, האחריות על העבירות הגיע לפתחם של הדירקטורים וזאת למרות (או אולי בגלל) שלא ידעו על העבירות.

כיצד ניתן למנוע אחריות אישית פאסיבית בעת עסקת מיזוג או רכישה? לפעול באופן ראוי כדי לוודא שהתאגיד לא עובר עבירות בעת העסקה. לבצע את העסקה באמצעות מומחה מיזוגים ורכישות (ולא באמצעות עורך הדין שמלווה במקרה את החברה ולא זה תחום המומחיות שלו), לבצע בדיקת נאותות מסודרת שתרוכז על ידי עורך הדין המומחה במיזוגים ורכישות ובמקרה ואת החברה מלווה משרד גדול, לוודא שמומחה בעל ניסיון במשרד אכן מעורב באופן אישי בעסקה וזו לא מבוצעת על ידי עורכי דין חסרי ניסיון בלבד ולוודא שבמשרד בו קיימת חלוקה למחלקות, כל המחלקות הנדרשות אכן מעורבות בעסקה ופוליטיקה משרדית אינה גורמת לכך שהעסקה לא נבדקת כראוי. בסופו של דבר אין מדובר רק באחריות כלפי החברה ובעלי המניות שלה, אלא גם באחריות אישית של הדירקטורים ונושאי המשרה תחת רשימת החוקים המטילה אחריות אישית.

---

¹ עו"ד דורון אפיק הינו שותף בכיר במשרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) המתמקד בדיני חברות, דיני מקרקעין, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות, לרבות עסקאות מיזוג ורכישה, ומימון ואף מרצה בתחום במסגרת תואר מנהל עסקים Executive MBA באוניברסיטה העברית בירושלים. עו"ד אפיק בוגר הכשרה של האיחוד האירופי ביישוב סכסוכים בינלאומיים מחוץ לכותלי בית המשפט (גישור ובוררות). לפרטים נוספים: 03-609.3.609 או במייל: afiklaw@afiklaw.com.

On Ostriches and Mergers and Acquisitions and Yes, You are Liable Even if You did not Know /
Doron Afik, Esq.²

People who act on behalf of a corporation generally understand that they can be personally liable for their actions and act accordingly. However, not everyone understands that as an officer of a corporation may also have passive liability – liability that arises when the officer does not take any action. This is perhaps also the reason why in many, too many, mergers and acquisitions transactions the company utilizes its ordinary lawyer instead of hiring an expert in the field, and sometimes even waive due diligence procedures by experts in the field.

A company has its own separate legal entity and therefore, an officer of the company should ordinarily not be personally liable for offences of the company because it is merely acting as an organ of the company. However, when an officer is personally committing an offence or tort (for example, misrepresentations) the officer will be personally responsible and the corporate veil will not provide shelter. The liability of officers while acting actively is something most officers are aware of. However, in many cases officers are burying their heads in the sand and tend to confirm company transactions without ensuring that the transaction was carried out by an expert in the field and proper due diligence review has been carried out.

There is a long list of Israeli legislation that create personal passive liability of officers. i.e. liability of the officer even if such officer was not involved in the process. Such liability exists, inter alia, in many labor law legislation, environmental legislation, zoning laws and antitrust issues. For example, Israeli Antitrust Law requires the approval of the antitrust authority for certain actions, prohibits other actions and requires reporting in certain cases. The law states that if an offense is committed by a corporation any person who at the time of the offense was an active director or senior administrative employee responsible for the field in which the offense was made will be personally liable unless such person can prove that the offense was committed without his knowledge and that he took all reasonable steps to ensure compliance with the law.

Similarly, our office represented directors of a corporation who were indicted under zoning laws after the corporation purchased a business with a building that was built without a permit. The permit issue was not checked before purchase. Once the business was acquired, the responsibility for the offenses came to the doorstep of the directors, despite (or perhaps because) they did not know about the offence.

How can one avoid passive liability during a merger or acquisition transaction? To act diligently to ensure that the corporation does not make any offenses during the transaction. Ensure that the corporation hires the services of a mergers and acquisitions specialist (and not utilize the lawyer who by chance escorts the corporation but this is not his or her specialty), perform proper due diligence coordinated by the M&A lawyer and in case the company is represented by a large office, ensure that in such office an M&A expert is actually involved and the transaction is not carried out only by inexperienced lawyers and if the office has several departments, all relevant departments are involved in the transaction so that office politics do not cause the transaction not to be properly taken care of. In the end it is not just the responsibility of the corporation and its shareholders but also personal responsibility of the directors and officers under the list of laws that imposing a personal liability.

---

² Doron Afik is the managing partner of Afik & Co., Attorneys and Notaries (www.afiklaw.com). He is admitted to practice law both in Israel and in New York and is also a licensed Notary Public in Israel. Doron is an adjunct professor at Hebrew University where he teaches Mergers and Acquisitions as part of the Executive MBA program. Doron's practice focuses primarily on international transactions, including mergers and acquisitions, dispute resolution and issues of public law. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com.